



มหาวิทยาลัยศรีปทุม

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสถานภาพแห่งองค์ความรู้เรื่อง

“สตรีกับสื่อมวลชนในประเทศไทย”

พ.ศ. 2536-2552

WOMAN AND MEDIA IN THAILAND : THE STATE OF KNOWLEDGE

[1993-2009]

เอกธิดา เสริมทอง

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีการศึกษา 2553

## สารบัญ

บทที่	หน้า
<b>1 บทนำ</b> .....	<b>1</b>
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
<b>2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</b> .....	<b>9</b>
ทฤษฎีองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารตามแบบจำลององค์ประกอบ ของการสื่อสารของ David K. Berlo .....	9
ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อการพัฒนา (Development Media Theory).....	11
ทฤษฎีหน้าที่นิยม (Functionalism).....	13
ทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Theory).....	16
แนวคิดการวิเคราะห์ผู้รับสาร (Audience Analysis).....	22
แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาสาร(Content Analysis).....	25
แนวคิดสตรีนิยม.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	34
<b>3 ระเบียบวิธีการวิจัย</b> .....	<b>35</b>
รูปแบบการวิจัย.....	35
แหล่งข้อมูล.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถานที่ทำการวิจัย ทดลอง หรือเก็บข้อมูล.....	43
<b>4 ภาพรวมข้อมูลเชิงปริมาณ.....</b>	<b>44</b>
ตอนที่ 1 ปริมาณการกระจายข้อมูลตามช่วงเวลา.....	45
ตอนที่ 2 ปริมาณการกระจายข้อมูลตามแหล่งที่ทำการศึกษา.....	47
ตอนที่ 3 ปริมาณข้อมูลตามสถานภาพของผู้วิจัย.....	51
ตอนที่ 4 ปริมาณตามเพศของผู้วิจัย.....	52
ตอนที่ 5 ปริมาณการศึกษาตามกรอบการวิจัย.....	52
ตอนที่ 6 ปริมาณการศึกษาภาพรวมทฤษฎีที่เลือกใช้.....	55
ตอนที่ 7 ปริมาณการศึกษาวិธีการที่ใช้ในการวิจัย.....	60
<b>5 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผู้ส่งสาร.....</b>	<b>63</b>
1. จำนวนของงานวิจัยเรื่องผู้ส่งสารสตรี.....	63
2. ภาพรวมการศึกษาสตรีในฐานะผู้ส่งสาร หรือผู้ผลิตสาร.....	63
2.1 การศึกษาชีวิตการทำงานด้านสื่อมวลชนของสตรี.....	64
2.2 การศึกษาสตรีในฐานะผู้ผลิตงานสื่อมวลชน.....	65
2.3 การศึกษาสตรีในฐานะเจ้าของสื่อ.....	69
2.4 การศึกษาปัจจัยที่เข้ามามีผลต่อการทำงานในองค์กรสื่อมวลชนของสตรี..	70
2.5 การศึกษาความเห็นของผู้ส่งสารสตรีต่อสื่อและการทำงานสื่อ.....	72
2.6 การศึกษาเปรียบเทียบ.....	73
<b>6 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ช่องทางการสื่อสาร/ สื่อ.....</b>	<b>82</b>
1. จำนวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสตรีกับช่องทางการสื่อสาร/ สื่อ.....	82
2. ภาพรวมการศึกษาสตรีกับช่องทางการสื่อสาร/ สื่อ.....	85

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.1	ประเด็นการศึกษาศาสตร์กับสื่อนิตยสาร ..... 85
2.2	ประเด็นการศึกษาศาสตร์กับสื่อโฆษณา..... 103
2.3	ประเด็นการศึกษาศาสตร์กับสื่อโทรทัศน์..... 138
2.4	ประเด็นการศึกษาศาสตร์กับสื่อเว็บไซต์..... 173
2.5	ประเด็นการศึกษาศาสตร์กับสื่อหนังสือพิมพ์..... 187
2.6	ประเด็นการศึกษาศาสตร์กับสื่อวิทยุกระจายเสียง..... 196
2.7	ประเด็นการศึกษาศาสตร์กับสื่อภาพยนตร์..... 203
<b>7</b>	<b>การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาสาระ..... 210</b>
1.	ด้านบทบาทและสถานภาพ..... 210
2.	ด้านเพศ (Gender)..... 222
3.	ด้านสาธารณสุข..... 230
4.	ด้านจริยธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติของสตรี..... 234
5.	ด้านภาษา..... 237
6.	ด้านการพัฒนา..... 241
7.	ด้านการเมือง..... 244
8.	ด้านองค์กรธุรกิจ..... 247
9.	เนื้อหาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสตรี..... 250
<b>8</b>	<b>การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผู้รับสารสตรี..... 284</b>
1.	ผู้รับสารสตรีในฐานะผู้รับสารจากสื่อมวลชน..... 284
2.	พัฒนาการของงานศึกษา..... 288
3.	มิติการศึกษาเรื่องผู้รับสารสตรีกับสื่อ..... 288
3.1	กลุ่มการศึกษาการใช้ประโยชน์..... 288
3.2	กลุ่มการศึกษาการรับรู้..... 291

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3	294
3.4	297
3.5	301
3.6	303
3.7	307
<b>9</b>	<b>323</b>
<b>สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ</b>	
ตอนที่ 1	324
ตอนที่ 2	327
ตอนที่ 3	340
<b>บรรณานุกรม</b>	<b>386</b>
<b>ประวัติย่อผู้วิจัย</b>	<b>413</b>